

Doc. MUDr. Jozef Kollár, DrSc., osemdesiatpäťročný

Jubilant sa narodil 3. apríla 1932 v Ovčom, okres Prešov. Pochádza z roľníckej viacdetej rodiny. Po maturite na 1. štátnom gymnáziu v Prešove začal štúdium medicíny na Lekárskej fakulte UK v Bratislave a po ukončení 3. ročníku bol administratívnym príkazom priradený na Lekársku fakultu Univerzity P. J. Šafárika do Košíc, kde promoval v roku 1956.

Lekársku prax začal vtedajšou umiestnenkou ako obvodný lekár, potom závodný banský lekár a poliklinický internista. V roku 1967 vyhral konkurz na I. internej klinike LF UPJŠ v Košiciach, na ktorej 13 rokov pracoval vo funkcii odborného asistenta. Prvý a druhý stupeň atestácie z vnútorného lekárstva absolvoval v roku 1978 a 1980. Po habilitácii v roku 1980 ďalších 5 rokov pracoval na klinike ako docent. Prednostom Ústavu experimentálnej medicíny Lekárskej fakulty UPJŠ sa stal roku 1985 a tento post zastával do júna 1999. Aj po odchode do dôchodku je až doteraz stále mimoriadne aktívny.

V rokoch 1969–1970 v rámci štipendia WHO študoval Biomedicínsku štatistiku a epidemiológiu rizikových faktorov ischemických príhod v trvaní pol roka na London School Hygiene and Tropical Medicine. Londýnske štúdium mu poskytlo návody aj na vypracovanie kódovaného Chorobopisu pre vnútorné choroby. Bol to na Slovensku prvý softvérový projekt svojho druhu. Po ňom zakrátko nakódoval aj publikoval vyčerpávajúci Chorobopis pre diagnostiku ischemickej choroby srdca. In margo treba pripomenúť, že v Londýne už v tom čase komunikovali s pacientmi skrz počítačové chorobopisy. Podľa tohto chorobopisu realizoval s prof. Mikulášom Takáčom na Slovensku prvú epidemiologickú sondu rizikových faktorov na 750-člennej populačnej vzorke Červeného kláštora. V epidemiologickej sondáži kooperaoval s pražskou epidemiologickou školou pod vedením prof. Reiniša a prof. Pokorného, neskoršie s prof. Widimským.

Kandidátsku dizertáciu (CSc.) obhájil roku 1974 na tému Klinika alkoholického srdca a polykardiografická štúdia vplyvu etanolu na srdce. Na docenta habilitoval v roku 1980 z problematiky, v rámci ktorej skúmal vplyv etanolu na myokard. Zaviedol viaceré neinvazívne metódy v kardiológii, ako je seizmokardiografia, apexokardiografia, karotidografia (polykardiografia) a torakálna elektrická bioimpedancia. Jubilant má veľké zásluhy na organizovaní 5 celoštátnych vedeckých Česko-slovenských konferencií o ateroskleróze, z toho 2 s medzinárodnou účasťou. Usporiadal 6 vedeckých konferencií

ÚEM LF UPJŠ o tematikách z vlastných výskumných oddelení a sesterského Ústavu v Bratislave. Prednášal, resp. prezentoval 76-krát výsledky svojej práce a spolupracovníkov prostredníctvom posterov a prednášok na zahraničných fórach v Aténach (2-krát), v Berlíne, Capri, Cairo, Dráždanoch (6-krát) Florencii (2-krát), Chemnitz, Karlových Varoch (3-krát), Londýne (2-krát), Mariánskych Láznach, Montreale, Moskve (2-krát), Niyregyháza, Orviete, Otave, St. John's, St. Petersburgu, na medzinárodných kongresoch v Prahe (44-krát), v Špindlerovom Mlyne (2-krát), Užhorode, Varšave a vo Vechte.

Publikoval niekoľko desiatok vedeckoodborných prác týkajúcich sa problematiky kardiomyopatií, alkoholového srdca, etiológie a epidemiológie aterosklerózy, problematiky lipidov a výskytu porúch metabolismu lipidov. V roku 1993 vydal vedecko-populárnu monografiu *Ateroskleróza – dá sa pred ňou chrániť? Tuky – život či naša záhuba?* 1. vyd. Prešov, Opal, 1993: 213 s, za ktorú získal Reinišovu cenu za rok 1994 a Prémii Slovenského literárneho fondu. Ďalšiu monografiu *Lipidy a lipoproteíny*. 1. vyd. Košice, ÚEM LF UPJŠ, 1996: 312 s; odovzdal ako podklad pre obhajobu doktora vied. Ostatná monografia *Aterotrombóza – patofyziológia a epidemiológia*. 1. vyd. Košice, Ekvilibrium 2016: 523 s je záverom jeho vedeckej práce. Jeho publikácie boli citované inými autormi vyše 200-krát.

V pedagogickej činnosti viedol cvičenia, stáže a semináre. Pravidelne prednášal vnútorné lekárstvo, predovšetkým témy z kardiológie. Skúšal poslucháčov medicíny z internej propedeutiky a systematiky vnútorných ochorení. Bol členom skúšobnej komisie pre štátnu rigoróznú skúšku z vnútorného lekárstva. Absolvoval dvojročný kurz vysokoškolskej pedagogiky. Šesť rokov bol vedúcim študijnej skupiny, ktorá získala I. miesto na LF v rámci ŠVOČ v roku 1980. Pätnásť rokov bol školiteľom 34 poslucháčov medicíny vo vedeckovýskumnej činnosti. Pričinil sa tak o výchovu vedeckého dorastu. V rámci letnej prázdninovej praxe 15 rokov realizoval praktickú výučbu zahraničných poslucháčov v jazyku anglickom a ruskom.

Bol zodpovedným riešiteľom veľkého počtu úloh ŠPTR a grantových úloh, ktoré boli úspešne obhájené. Aj po roku 1999 ako dôchodca neochabol vo svojej neuveriteľne vitálnej aktivite. Rediguje ako hlavný odborný redaktor vydávanie časopisu *Ateroskleróza* a je jeho hlavnou zásluhou, že je už vydávaný 16 rokov a je evidovaný v centrálnej báze medzinárodných časopisov Index Copernicus.

Vo funkcii tajomníka Kybernetickej sekcie SAV, pobočky Košice usporiadal päť krajských a jedno Celostátné sympóziu o použití počítačov v medicíne. ČSTVJ mu udelila v roku 1986 bronzovú medailu za aplikovanie výpočtovej techniky do kardiológie. Počítačové programy pre multikriteriovú klasifikáciu zdravotného

stavu sprístupnil pre záujemcov v Časopise lékařů českých i v časopise Lékař a technika.

Bol 15 rokov vedeckým sekretárom Sekcie pre aterosklerózu Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie (SSKB), od roku 2011 je predsedom tejto sekcie. Zorganizoval 9 Medzinárodných edukačných kurzov o ateroskleróze, ktoré sa konali 3 dni, vždy za prítomnosti delegáta International Atherosclerosis Society (IAS). Kurzy končili písomným testom. Vďaka svojim medzinárodným stykom zabezpečoval články do časopisu Ateroskleróza, takže je jeho zásluhou, že boli zverejnené články viacerých zahraničných autorov, takmer z celého sveta. Je

členom New York Academy of Sciences ďalších troch medzinárodných spoločností.

Vážený pán docent, vzácny lekár, pedagóg, vedec a človek, prajeme Ti veľa zdravia, šťastia a spokojnosti do ďalších rokov.

Peter Gavorník

doc. MUDr. Peter Gavorník, PhD., mim. prof.

✉ gavornik.peter@gmail.com

predseda AS SLK, emeritný vedúci lekár Prvého angiologického pracoviska (PAP), Bratislava, Slovenská republika

Doručeno do redakce 26. 4. 2017

Mikulov

5.-7. 10. 2017
www.meritis.cz/mikulov2017

DOVOLUJEME SI VÁS
POZVAT NA

**XXXIV.
KONFERENCI
ČESKÉ
SPOLEČNOSTI
PRO
HYPERTENZI**

XXVI.
KONFERENCI
PRACOVNÍ
SKUPINY
PREVENTIVNÍ
KARDIOLOGIE
ČKS

BLOK ČESKÉ
ASOCIACE
SRDEČNÍHO
SELHÁNÍ ČKS